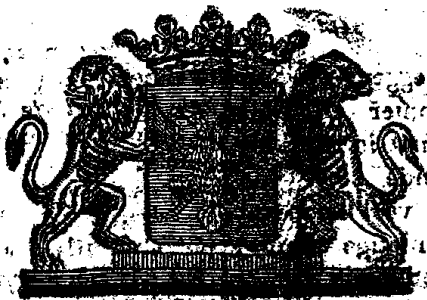


ARNHEMSCHE

COURANT.

Dingsdag

den 24 October.



RUSLAND.

Odesa, 20 September. De Nederlandsche staatsraad, *Gravenweert*, een in zijn vaderland met roem bekende philoloog, bevindt zich hier op zijne reis naar het Oosten, waar hij ook de bouwvallen van Troje bezoeken wil.

Men meldt uit Petersburg: De troepen, die te Wosnesensk verzameld geweest waren, zijn thans in hunne kantonnementen teruggekeerd. Naar men zegt, zal een gedeelte der zware kavallerie de militaire koloniën verlaten en naar Polen verlegd worden.

Messa, die door haar dansen gansch Petersburg in beweging gebracht heeft, begeeft zich naar Moskau, om zich daar op nieuw te laten bewonderen en voor hare Majestät de Keizerin te dansen.

OOSTENRIJK.

Berigten uit Pesth, geven hoog op van de groote manoeuvres in het nabij gelegen kamp gehouden. De regimenten rukten, natuurlijk, als één man tegen elkander aan, wierpen alles voor zich neder, namen redoutes, enz. Daarbij onderscheidden zich de Duitschers en Slavoniërs door den hoogsten graad van discipline, de Italianen door de grootste snelheid van bewegingen, en de Hongaren (*Magyaren*) door eens zekere deftigheid.

DUITSCHLAND.

Stuttgart, 13 October. Het is nu beslist, dat het gedenkteeken voor *Schiller* opgericht zal worden op het plein bij het oude slot, de stiftskerk, het paleis van Prins *Frederik*, en het Industrie-gebouw.

Hannoversch-Munden. Sedert kort is hier een Weserscheepvaartscongres verzameld, bestaande uit gevolmagtigden van verscheidene overstaten in Pruisen, Hanover, Keur-Hessen, Oldenburg, Lippe en Bremen. Men stelt zich voor de tolgelden, welke van die schepen, die de Weser bevaren, geheven worden, te verminderen.

In het afgelopen jaar telde men aan al de Pruisische Universiteiten 4,345 studenten; onder dezen 1275 Evangelische en 461 Catholieke theologanten, 1045 juristen, 914 medici, 177 kamerallisten, en 473 philologen en filosofen. Op het geheele getal waren er 293 adellijken en 795 vreemden; onder deze laatsten drie uit andere werelddeelen.

NOORD-AMERIKA.

De Staten Maine en New-Hampshire hebben de doodstraf afgeschaft.

ITALIE.

Nopens de Fransche oorlogschepen, die onlangs van Napels verscheenen, verneemt men, dat zij van de Fransche regering last hadden, zich in de haven van Napels te vertoonen, ten einde de reclamatiën van den Franschen gezant te Napels nadruk bij te zetten. Deze betroffen de moeijelijkheden, welke de uit de havens van Marseille en Toulon komende schepen van de Napelsche beambten te lijden hadden, en wier opheffing de Fransche gezant vorderde, zonder die nogtans te kunnen verkrijgen. De maatregelen, van Napelsche zijde tegen de Fransche scheepvaart genomen, waren zoo streng, dat zelfs het Fransche gezantschap slechts met moeite zijne depêches had kunnen bekomen, welke aan hetzelfde op eene regeringsstoomboot uit Frankrijk toegezonden waren. Intusschen schijnt men zich nu verstaan te hebben, zoo dat de oorlogschepen geene reden zagen om langer te vertoeven dan noodig was om te toonen, hoe spoedig en onverwacht de Fransche vloot op de reede van Napels verscheenen kan.

PARIJS, den 20^{den} October.

Nopens Spanje worden 2 telegrafische berigten medegedeeld, waaruit blijkt, dat don *Carlos* op Aranda, dus naar Madrid trekt, en dat *Espartaco* den 10^{den} van Salas was getrokken, en zulks tracht te verhandelen. *Gony* en *Guergue* zouden het fort *Zubiri* aanvallen.

Uit Bayonne schrijft men van den 16^{den} October, dat de Carlisten op de grenzen steeds vechtende zijn. Door de bemagtiging van het fort *El-Perdon* hadden de Carlisten de gemeenschap tusschen *Pampeluna* en *Puente la Reyna* geheel afgesneden.

Extracten uit partikuliere berigten. Er is nog niets naders nopens de expeditie van Constantine bekend. De eergisteren hier ontvange Toulonsche dagbladen deelden wel eenige bijzonderheden nopens de inneming dier stad, die den 9^{den} zou hebben plaats gehad, mede, doch de telegraaf heeft dat bericht gelogenstraft, door aan te kondigen, dat het beleg eerst den 11^{den} zou aanvangen. Men is niet in gebreke gebleven, ongunstige geruchten in omloop te brengen. Men zeide, dat de Franschen, na eenen kortstondigen tegenstand, de stad waren hin-

den, doch dat eenige oogenblikken daarna de stad in de lucht was besprongen en het leger onder hare puinhopen had bedolven. Gevolglijk is alles ten eenemale bezijden de waarheid, en de rijkende beweging der fondsen, ter beuzze van heden, is een bewijs, dat daaraan geen geloof gehecht wordt.

De heer *Thiers* is, voor zijn vertrek naar Ryssel, ten gehoor bij den Koning en bij den Hertog van Orleans toegelaten. Men zegt, dat die staatsman verklaard heeft het tegenwoordige ministerie niet te zullen ondersteunen dan bijaldien het eene meer opene houding mogt aannemen en niet langer tusschen het linker-centrum en de doctrinairen zoude schommelen.

De opperkamerheer des keizers van Rusland, graaf *Orloff*, is eergisteren te Parijs aangekomen en zal over twee dagen naar Petersburg terugkeeren. Gedurende zijn verblijf in deze hoofdstad heeft hij aan het ministerie van buitenlandsche zaken verscheidene bijeenkomsten met den heer *Mol* gehad.

De Katholieke kerk van het koninkrijk *Trinon* heeft plaats gehad in de kapel, welke de Koning te *Trinon* heeft doen oprigten. De bruid was met diamanten bedekt; de Koningin en de overige Prinsessen waren zeer eenvoudig gekleed.

De getuigen waren, voor de bruid, de baron *Saguter*, vice-president van de kamer der Pairs, en de heer *Dupin*, voorzitter van de kamer der gedeputeerden; voor den bruidegom, de marschalk *Gerard* en de graaf van *Mulinger*, Wartembergisch gezant. De abt *Gallard*, bisschop van Marocca, woonde de plegtigheid bij.

De Koning zal tot den 24^{sten} te *Tiranon* blijven en alsdan naar Parijs terugkeeren; van waar de jonggehuwden naar *Stuttgart* zullen vertrekken.

's GRAVENHAGE, den 21^{sten} October.

Het programma, vastgesteld voor de plegtige begrafenis van wijlen H. M. de Koningin, welke aanstaanden Donderdag, 's morgens ten tiene ure, zal plaats hebben, ziet thans het licht. Z. M. de Koning, H. H. K. de Prins van Oranje, Prins *Frederik*, Prins *Albert* van Pruisen en Prins *Alexander*, zullen het bij volgen; vier en twintig Kamerheeren, bijgestaan door even zoveel onder-officieren der schutterij en van het garnizoen zullen bestemd worden tot het dragen van het lijk van 's Konings paleis tot over de Wagenbrug. Twee wapenherauten zullen tot den trein behooren. Op den dag der begrafenis, zullen alle de klokken der residentie luiden. De schutterij van 's Gravenhage en het geheele garnizoen zullen de straten, waardoor de optogt geschiedt, te beginnen aan het Paleis van de overledene, tot over de Wagenbrug toe, bezetten, met eene rij van weerszijden. Te Delft zullen al de klokken beginnen te luiden een uur vóór dat het lijk zal aankomen, en niet eerder ophouden, vóór dat de plegtigheid volbragt is. De schutterij en het garnizoen van Delft zullen insgelijks in twee reijen geschaard staan, beginnende aan de Nieuwe kerk en eindigende in de Haagsche poort.

De Tweede kamer der Staten-Generaal heeft heden toms zitting met gesloten deuren gehouden. Naar men verneemt, heeft de commissie, belast om een ontwerp van adres in antwoord der troonrede aan de kamer voor te dragen, zoodanig ontwerp voorgesteld, hetwelk in de afdeelingen is onderzocht geworden, en weewege de centrale afdeeling thans eene bijeenkomst houden zal, ten einde haar verslag daaromtrent aan de kamer te doen. De beradslagingen over dit ontwerp van adres zijn heden gehouden.

HELDER, den 19^{den} October.

Heden zijn uitgezeild Zr. Ms. fregat *Algiers*, kapitein ter zee *Machielsen*, en Zr. Ms. korvet *Triton*, kapitein luit. ter zee *Edeling*, de eerste naar de West- en de laatste naar de Oost-Indiën bestemd, terwijl heden morgen binnengekomen, en in den namiddag weder is vertrokken Zr. Ms. stoomboot *Cerberus*, kapitein luit. ter zee van *Frank*, komende van en gaande naar Hellevoetsluis.

AMSTERDAM, den 22^{sten} October.

Beurs van 20 October.

Nopens de Spaansche zaken heeft men heden op nieuw het gerucht verspreid, dat don *Carlos* ernstig ongesteld was. Dit is het eenige nieuws uit dit land.

De zaken van Algiers houden de Fransche dagbladen bezig, en men is te Parijs eenigzins ongerust, dat nopens Constantine noch iets slissends bekend is.

Fluctuatien der prijzen:

Van alle onze binnenlandsche effecten valt weinig te zeggen: de prijzen hielden zich gaad staande; alleen aandelen Haarlemmer en Rotterdammer Spoorweg, welke laatstgenoemde echter nog niet in werking is, hielden onze beurs speculanten bezig. Eerstgenoemde steeg van 148 tot 151, en laatstgenoemde van 120 tot 123 met veel koopers; 2½ pCt. 52½, ½, ¼ tamelijk veel gedaan; 5 pCt. 100½ bij nietige affaire; kansbiljetten 22½, ½, ¼ gebleven; oud sijnicaat prijshoudende à 93½ en 94; nieuwe 76½ à ½; 5 pCt. Oost-Indië 99½, ½ vershillende postjes afgegeven; Handelsmaatschappij opende à 162½, viel tot 161½, en bleef op deze hoogte.

Spanje. Tot den eenigsten koers van 18 pCt. zijn verscheidene partijjes Ardoin's afgedaan.

Rusland. Oude en nieuwe Russen 104½, ¼; van '1831 1833 96½ gedaan; Roebels 67½, ¼.

Oostenrijk. 5 pCt. Metalliek 100½ à ¾ gedaan; dito 2½ pCt. à 56½. Dit slechts kleine partijjes omgezet.

In Zuid-Amerikaansche en Grieksche bijna geen omzet.

Beurs van 21 October.

Aan onze beurs was heden op nieuw de hoofdaandacht der speculanten, op aandelen in de Spoorwegen gevestigd, en deze hebben op nieuw eene zeer aanzienlijke prijsverbetering ondervonden; Spaansche slaauw.

Holland. 2½ pCt. 52½, ½; 5 pCt. 100½ gedaan; kansbiljetten 22½ gedaan; oud sijnicaat 94; nieuwe 76½ à ½; oude aandelen Handelsmaatschappij 161½; Spoorweg op Haarlem van 155 tot 161 gestegen, en tot dezen prijs gebleven; Rotterdam 125, 127, 129, 131 en 132 gesloten; 5 pCt. Oost-Indië 99½ à ½.

Spanje. Ardoin's 17½, ¼, ½, ¾ gesloten bij weinig handel.

Van Russische en Oostenrijksche effecten was nauwelijks sprake, en de prijzen van gisteren zijn ook die van heden.

Effecten-Sociëit 22 October.

Er is volstrekt geen handel gedreven; ook was van buitenlands geen nieuws van aangelang bekend.

Mengeluwerk.

De Troonrede.

De troonrede is, zoo als gewoonlijk, meer belangrijk wegens hetgeen er niet in staat, dan om hetgeen wij er in lezen.

De ministers schijnen het er op toegelegd te hebben, om 's rijks toestand in de fraaiste gedaante voor te doen; hij, die niet oppervlakkig dien toestand beschouwt en zich niet laat verblinden door een kanstig voorberedid sierlijk niterlijk, kan in dat gevoelen niet doelen. — De belastingen worden alom met moeite opgebracht; de belemmeringen, welke de ophef derzelfde veroorzaakt, worden diep gevoeld en drukken zwaar op menige industrie; en het gebrek aan werk, het meest gewis teeken van verval, openbaart zich meer en meer. — Hoe kunnen zij, die bij ondervinding weten, dat er voor de minste betrekking, welke geen half bestaan oplevert, honderde sollicitanten zijn, roemen de zegeningen, die wij genieten? het spreekt van zelf, dat, bij de toeneemende schulden, welke de natie sedert 1814 heeft gecontracteerd, eenige kapitalisten hun voordeel hebben gedaan; maar de middelstand, de steun van het rijk, welke grootendeels het budget van ontvangsten moet dekken, is niet voornitgegaan en levert alom zeer weinig soliditeit op.

Maar de troonrede is welsprekend waar zij zwijgt, — zij zwijgt van eene herziening der grondwet en wil er dus geene, wil de staatsregeling laten op den voet, alsof het Koninkrijk der Nederlanden nog bestond. Zij wil dus de verdeling er niet van erkennen, — zij zwijgt van eene vermindering van uitgaven, zij wil dus alles behouden op den tegenwoordigen voet, ook de gevropende magt, den staat van beleg in Noord-Brabant en de daaraan verbondene inundatiën; — zij verzwijgt de jongste stappen tot vereffening van het Belgisch vraagstuk, en als zij voor Nederland betreurt de spanning, die er uit voortvloeit, zegt zij ons niet of wij door Nederland Oud-Nederland of het Koninkrijk der Nederlanden moeten verstaan; zij acht dus de natie of onbevoegd, of zonder belang, of onwaardig, om toch eindelijk eens te weten, wat er in haar belang is gedaan, en verwijst naareen comité-generaal; zij doet ons vermoeden, dat het *Journal de la Haye* en de *Utrechtsche Courant* de zaak bij het regte einde hebben, als zij slechts de bedoeling eener administratieve scheiding aan het gouvernement toeschrijven; zij zou konde het dan wel eens waar zijn, hetgeen men zegt in Rusland en in Engeland, in Oostenrijk en in Frankrijk, in Pruisen en in Spanje, dat het Hollandsch gouvernement wil geene afschikking met België, het welk bijgevoegd of volhardend tot den jongsten dag.

Wij hopen, en gemenkt de leden der Kamer, welke met het antwoord zijn belast, verwachten wij, dat het antwoord niet doorloopen en in verzwegen wordt, maar door hetgeen men er in ronde Hollandsche taal in zal lezen, belangrijk zijn zal.

Waar moet het met Oud-Nederland heen?

(Ingezonden.)

Er bestaat binnen de grenzen onzes vaderlands eene volhardingspartij, welke steeds met onvergenoegde oogen een staat van zaken aanziet, die het uitvloeisel is der buitengewone gebeurtenissen van het jaar 1830, en welke al haren invloed weet te gebruiken, om datgene voor te bereiden en uit te lokken, wat zij berekenen kan dien-

stig te wezen aan de bevordering harer oogmerken. Smartelijk is het te moeten zeggen, dat maar te vele bladen, waaronder voornamelijk het *Journal de la Haye* en de *Utrechtsche Courant* getrouwelijk die partij ondersteunen, welke, tot verbazing van de schimmen onzer voorzaten, die onder den onvergelykelijken WILLEM den eerste, den grondvester onzer godsdienstige en staatkundige vrijheid, eenmaal zich aan het Spaansche juk ontworstelden, thans welligt de herstelling van het absolutismus in Spanje en Portugal en van de legitimiteit in Frankrijk niet ongaarne zag. Nu reeds zeven jaren achtereen moest die partij eene reeks van allerlei teleurstellingen ondervinden, en reeds bij den aanvang der feitelijke afscheiding van België bezielde haar de hoop, dat de gevolmagtigden bij de Londensche Conferentie tegen elkaar aandruischende instructiën van hunne Hoven ontvangen zouden, die ligtelijk het met tamelijk achterdochtige oogen bespiede doel dier zamenkomst verijdelen konden. Echter gebeurde zulks niet, en het ergste van allen was, dat toen de dezerzijds verworpenen 13 artikelen door België aangenomen waren, het met bewilliging der Hoven gekozen nieuw opperhoofd gereedelijk overkwam, om bezit te nemen van dat land. Vrij onmiddellijk daarop werd de *Tiendaagsche Veldtoep* geopend, en bood men ons, kort na deszelfs roemrijken afloop, de 24 artikelen aan, tot niet geringe verwondering van velen, die het valsche begrip aankleefde, dat het kwabik kon missen, of de evenaar der staatkundige balans moest nu wel geheel naar onze zijde overhellen; en evenwel hoe droeg het zich toe? — Al wederom verwierp men van onzen kant gemelde artikelen, en ten behoeve van België, die ze schorvoetende had aangenomen, werden dezelve door tosvoeving der, de soevereiniteit beslissende en hare regten nader bepalende, slot-artikelen hervormd in een verdrag, dat den naam van *November-Verdrag* voert. Ook toen nog vleide de volhardingspartij zich, dat één of meer van de gekroonde hoofden zwaarigheid maken zou, om op het werk eener in haar oog schreeuwende en tergende onregvaardigheid het zegel te drukken. En ziet, wat gebeurt er? — Werkelijk dralen de soevereinen van Oostenrijk en Rusland met hunne ratificatiën: doch kortstondig slechts was de vreugde daarover, en in het voorjaar van 1832 bleek het maar te duidelijk, dat de aanleiding tot die vertraging ontstaan was uit het door ons gouvernement indienen van hevige vertoogen tegen ettelijke punten, die de eer of het belang der Noord-Nederlanders oogenschijnlijk aantasteden: en ziedaar nu, hoe in de wereld kwam het zoogenaamde *voorbehoud* van de Noordsche Hoven; later ook door de overige voor geldig en toepasselijk verklaard bij de eindschikking. Dat nogtans die partij, welke denkkelijk aan eene zuivere *restauratie* nog de voorkeur boven alle andere geprojecteerde wijzigingen geeft, half den draak stak met zulk een haar zoo overvloedig voorbehoud, en zich verbaasd weinig bekrennde om het toekomstige genot daarvan, zulks zal wel geene nadere toelichting behoeven. — Het is verder bekend, dat reeds vóór vijf jaren het *J. d. L. H.* en deszelfs weerklinken er breed van opgaven, hoe te midden van den diepsten vrede en bij de schoonste kans der wereld, om de hangende geschillen even verrassend als naar wensch bijgelegd te zien, Frankrijk en Groot-Brittanje ons met hernieuwd geweld bedreigden, en hoe wegens die onwettige overmeestering van de Antwerpsche Citadel het zoo hoopvol uitzigt op afdoening onzer zaken met de Mogendheden jammerlijk in duigen viel, ja daaruit misschien te vreezen stond eene onbepaalde verlenging van het *status-quo*, op welke eerlange opheffing men echter destijds al voorgaf in het belang eener getrouwe en gedrukte natie den hoogsten prijs te stellen. Dewijl er nu lezers in overvloed zijn zullen, die nog een greintje gewigt aan de mogelijk niet gansch buiten opzet belagchelijk gemaakte Protocollen of andere diplomatieke stukken hechten bleven, is het niet overbodig aan te stippen, dat zulk een afgrijpselijk en schier ongehoord vernielings-spel eene edelmoedige poging des Konings van Pruisen voorafgegaan was, besjaande in het aanbieden van een inderdaad naar omstandigheid niet versmadelijk bemiddelings-thema, althans uit het oogpunt eener algeheele scheiding. Zonder in de bijzonderheden te reden nopens een stuk, waaraan wel degelijk de toestemming tot het verheken der stichtings-acte van het Koninkrijk der Nederlanden als *conditio sine qua non* verbonden was, lust het ons er een enkel staaltje uit aan te halen, en ten dien einde hebbe men zich te herinneren, dat de verplichting onzerzijds tot uitkeering der halve bats van het Amortisatie-Syndicaat; gelijk die was op primo November 1830, als eene erge grief beschouwd werd; hetzij men oordeelde, dat België er van regtswege geene aanspraak op te maken had; of de inzage van vreemden duchtte in de boeken dier geheimzinnige en alles behalve schuld-nitdelgende instelling, of wel eindelijk om eene meer zuiver staatkundige reden: — genoeg, door de bepaling van dat thema; waarbij de vereffening van het Syndicaat niets anders was als een louter maatregel van orde, kwam het bezwaar van alle zijden weg te vallen. En hoe liep het ten slotte met zulk een waarlijk niet onbeduidend stuk af? — ah! het schonk ons hoegenaamd geen vruchten en verzonk eensklaps in het graf der vergetelijkheid, hoewel de ja schijn geringe veranderingen, die de minister van buitenlandsche zaken er aan toegebragt had en die een merklijk onderscheid draai aan deszelfs staatkundigen inhoud gaven, daar geene reden voor bestaan doen vreezen. Eindelijk in 1835, nadat de volhardingspartij een jaar en drie maanden lang het hoofd hangen, toen de *Utrechtsche Courant* en de *Utrechtsche Courant* van de besluiten en dat wil der Conferentie, met ons gouvernement aangingen, waar het hoofd deel van was of behoorde geweest te zijn, om de zaken tot eindschikking te brengen, zonder dat men gevaar liep, van daarin te zullen gestoord worden, ten gevolge van beklagelijke en bedenkelijke botsingen tusschen beide partijen: doch ook toen kwam er de partij weder met den schrik af, en menig onver-basterd Oud-Niederlander, die dagelijks op den nitkijk stond en er optuurde, of dan ten minste nu er niet iets der moeite waard voor den dag zou komen, ondervond het nog in den loop van datzelfde jaar tot zijn hartzeer, achter hoe treurige en donkere wolken, die den staatkundigen hemel van ons voorvaderlijk erf, van toen af tot op den

dag van heden toe onveranderlijk benevelen bleven; eene onverwachts zich vernieuwende schemering van hoop verdween. Of zijn wij mogelijk wat te zwaartillend? — Het kan zoo wezen, maar ontveinzen het niet, dat wij de ontbinding der Conferentie, en het zich wijd en zijd verstrooijen harer leden destijds met droeve oogen aanzagen, vermits men er stellig uit kon besluiten, hoe ten eenenmale onoverkomelijk, zelfs na drie jaren onderhandelens, de hinderpalen nog bij voortdur gebleven waren, om de eischen van onze regering te doen overeenstemmen, zoo met de bereids tegen over België gesloten verbintenissen als met de grondregels, waaraan zich de Conferentie voortaan vastelijk met betrekking tot het Hollandsch-Belgische pleit te houden had. Desniettegenstaande wordt de vraag nog wel eens gedaan, of dan de pas ter geraking nit eenen niet geheel en al ongevaarlijken en bijkans te vergeefs geldveralindenden toestand, gladweg afgesneden is? — Ronduit betuigen wij, het niet te weten, dit echter hebben wij daadwerkelijk voor oogen, dat juist na de bemoeijingen en beslissingen der Mogendheden, op het stuk van de twisten en verdeeldheden, tusschen de Hollanders en de Belgen nog de aanzienlijkste leeningen te gelle gemaakt, en met de bestrijding van buitengewone en vermoedelijk tot onderscheidene einden gevorderde uitgaven, al eens te zoek geraakt zijn. Wie nu, die zulks naar eisch bedenkt, mag zich redelijker wijze haast vleijen, dat dezerzijds er uit vrijen wil nieuwe voorstellen staan gedaan te worden, de gegronde hoop bevestigende, van eindelijk eens tot afdoening van zaken te zullen strekken! Men schrijve het dan ook aan dienzelven ongelukkigen twijfel toe, dat iemand de zoo weinig bemoeijgende voorzeggung van het *Handelsblad*, ten aanzien van de trooored, gereedelijk tot zijne eigene maken kan; schier buiten alle vrees van te zullen gelogenstraft worden. Liefst zwijgen wij over den meer weldadigen invloed, dien de Kamers welligt op het eenzelve onzes toestands uitoefenen konden, want ons ontbreekt de noodige bekendschap, in hoe ver de tegenwoordige overgebleven leden, welke in zekeren zin nog schijnen te vertegenwoordigen het grondwettig ligchaam der Staten-Generaal van het vorige rijk in zijn geheel, daarom toch maar eenig en onverdeeld de belangen van het *getrouwde* deel op het oog behooren te hebben. Inmiddels is het van overgroot gewigt, dat scheuring of tweespalt tusschen wetgevende Kamers en uitvoerende magt met nadruk geveerd, en bij de eerste ontwikkeling dadelijk langs den weg van minnelijke toenadering gesmoord worde. Daartoe ondersoek de regering vooral den heerschenden vrijen geest der Kamers, die wij gelooven dat zich vaak niet onduidelijk gekenmerkt heeft; en zij legge het in dier voege aan, dat, met opzigt tot nieuwe wets-ontwerpen, haar het gerust vertrouwen bijblijve op eenen even gemoedlijken als ruinen bijval. Wenschelijk is het boven alles, dat de strijkrachten van het Vaderland nob veel immer mogelijk worden teruggebragt op den vredesvoet, en dat de talloze miljoenen, die er bereids, zonder een voor den lande daaraan geëvenredigd nut, verslonden zijn, voortaan met ongelijk bariger hand zullen uitgedeeld, en onder het blijde genot van niet gansch onvruchtbare uitkomsten verbruikt worden. Zulks immers is de hoogst billijke verwachting der natie, die rege heeft om te hopen, dat de nieuwe minister van financiën, wien wij tot onze blijdschap zagen, dat door het *Handelsblad* de deugd van zuinigheid wordt toegerekend, zijnen invloed ten deze zal gelden laten. Zoolang nogtans de overige buitengewone uitgaven toch om staatkundige gronden haren ouden gang gaan, stellen wij ons in de bres voor de volle rentebetaling der staatschuld: want het is onze meening, dat, wanneer er zelfs nu nog binnen kort schikking kwam, de afbetaaling der, minstens ter zake van de eigenlijke schuld, door België verschuldigde voorschotten, ook wel met spoed volgen zou, terwijl korting op de rente, in geval die reeds thans begon plaats te hebben, het geheele financie-wezen in schromelijke verwarring wikkelen moest, en honders van allerlei soort van schuldbriefven eene onberekenbare schade dreigde te berokkenen, al was het dan ook, dat gezegde korting, op louter willekeurige en in zich zelve onregtvaardige gronden, uitsluitend de oude werkelijke schuld tref.

L. . . 13 October 1837.

X.

Iets over het nut der IJzeren Wegen voor Nederland, door Mr. D. DONKER CURTIUS. 's Gravenhage 1837. Prijs 30 Cents.

Bovengemelde brochure, die zoo wel uit hoofde van het onderwerp, als om den naam van den schrijver, de Vlaamse aardschilt, tot zich heeft getrokken, is in drie afdeelingen gesplitst: in de eerste stelt de schrijver zich voor de behoefte van Nederland aan ijzeren wegen aan te toonen; in de tweede, onderzoekt hij welke ijzeren wegen Nederland behoeft; en in de derde, hoe dezelve tot stand gebragt moeten worden.

« Een vijfde gedeelte van het Nederlandsche volk » zoo begint de schrijver, « leeft van de weldadigheid der overige vier vijfde gedeelten, en van deze laatsten wordt nog een groot onderdeel zijdelings ondersteund, of door kunstmatige en weinig of geen voordeel aanbrengeende middelen aan het werk gehouden. De oorzaken van dezen droevigen toestand zijn niet ver te zoeken; zij zijn gelegen ten deele in onze politieke bestemmingen, grootendeels ontstaan uit dat rampzalig stelsel van volharding, door menigsen, zonder er zich voldoende redenen van te kunnen geven, aangekleefd. Waarom toch in der tijd der 24 artikelen niet aangenomen? — Om den weg over Limburg? Wel nu, België legt thans hare ijzeren baan over Luik en Verviers, en zal weldra, zonder eenen weg over Limburg, aan Duitschland de hand reiken. Onze volharding heeft aan België meer goed dan kwaad gedaan, want de weg over Luik en Verviers, en niet daarnevens, was hetgeen dat rijk behoeft, en zal aan hetzelfde oneindige voordeelen opleveren. Is het de toel op de Schelde? Nocht Belg, noch vreemde, betaalt nu

een enkele cent, en vaart vrij onze forten voorbij. Of is het de verdeling van Luxemburg? Maar wat heeft Nederland zich over Luxemburg te bekommeren? Nederland kon er de scheiding van aannemen, al protesteerden ook de Agnaten van NASSAU, en al wenschte de steeds delibererende Bond nog zoo yunig eene verwisseling van grondgebied. Geene gegronde redenen bestonden er dus voor de verwerping der 24 artikelen; de volharding draagt dan ook nu hare vruchten; schulden zijn op schulden gestapeld, de lasten zijn hand over hand vermeerderd, en door eene, tot de uiterste overdrifving volgehoudene verhindering van communicatie met en over België, zijn diverse bronnen van welvaart gestopt. Daarbij heeft de nood, die anders zoo groote leermeester, weinig nijverheid bij ons ontwikkeld. Het is waar, terwijl onberaden staatslieden, door verkeerde maatregelen of ontijdige en halfvoldoende geneesmiddelen, den afval van België bewerkten, gaf één man van genie, geboren uit de burgerij, een nieuw leven aan onze Oost-Indische bezittingen, en opende eene nieuwe ader van welvaart voor het zinkende vaderland; maar niet het geheele land deelt in het genot dezer onschatbare welvaart; het bewijs er van ligt in de toenemende armoede en het toenemend gebrek aan werk voor de middelbare klasse, en het tot laaghartigheid uitgestrekte posten-bejag der overige volksklassen. Intusschen herhaal ik, dat deze benarde toestand, tot nog toe, slechts ten deele het gevolg is der verwerping van de aangeboden schikking met België. Dezelve is ook gelegen in het gebrek aan ontwikkeling van eigene bronnen van nijverheid. Zoodra, het zij door eigen schuld of loor toeval, eene natie gebukt gaat onder eene aanzienlijke begrooting van uitgaven, is het zeldzaam mogelijk, om door zuinigheid en daardoor verkregene geringe ontheffingen het kwaad geheel te herstellen; de lasten vermeerderen gewoonlijk in tijden, waarin de algemeene inkomsten der natie verminderen en voor velen het aan middelen van bestaan begint te ontbreken. Eene gedeeltelijke ontheffing helpt deze ongelukkigen niet aan het werk, en geeft hun dus geen middel van bestaan. Maar dadeijk helpen vermeerdering van werk, zekerheid van loon te kunnen bekomen, nieuwe en bijkomende middelen, om zich de noodige levensbehoeften te kunnen verschaffen. Moet dit nu kunstmatig worden gezocht door fabrieken, die elders reeds een' ongelooftlijken trap van volmaaktheid hebben bereikt, door culturen aan te vangen, niet eigen aan den grond, dan ontruk men gewoonlijk kapitalen en handen aan voorwerpen, eigenaardig hier te huis behoorende, doet, bij slot van rekening, meer kwaad dan goed, en ontwikkelt de zaden, niet alleen van toenemende armoede, maar ook van misnoegen.

Het is er intusschen ver af, dat ik bij ons geene aanzienlijke bezuiniging voor mogelijk en nuttig zonde houden; ik heb daaromtrent mijne denkbeelden ontwikkeld in den derden gemeenzamen brief, tweede stuk, uitgegeven bij A. D. VAN LANGENHUYSEN in het jaar 1831; ik heb nog geene redenen gevonden, om daarvan een woord terug te nemen; integendeel ik aarzel niet, om heden bekend te maken, dat die brief door mij is geschreven. Werkelijke en spoedige hulp in den nood is alleen gelegen in eene ontwikkeling van eigene bronnen van welvaart, waardoor geringe kapitalen, gepaard met werkzaamheid en beleid, de middel- en hoogere klassen in staat stellen, om de lasten te kunnen dragen, en waardoor aan de mindere klasse werk en billijk loon wordt verzekerd. Die eigene bronnen zijn, — volgens den gezachten schrijver, — gelegen in het handeldrijven in verschen visch, in versche vleesch, in versche boter, in gebakken en fruiten.

De schrijver betoogt vervolgens, dat het vervoer van menschen en goederen in het bijzonder moet bevoordeelen de groote steden of rustpunten der aarde, en de uiteinden, waar, door de zee, de gang van het stoomrijtuig wordt gestuit, waar het noodzakelijk moet opnemen, wat over zee is aangevoerd en moet afladen, wat van het binnenste van het vaste land is aangevoerd; dat, alleen omdat wij uiteinde zijn, bij ons een hoogst aanzienlijk aandeel van de welvaart zal worden genoten, welke de ijzeren wegen over de aarde zullen verspreiden; dat het niet betwist kan worden, dat het nut van allen handel daarin is gelegen, om het gebrek van den een te dekken met den overvloed van den anderen, en dat, naar mate die mededeeling spoediger en alzo meer onkostbaar kan plaats hebben, naar mate zich die mededeeling over meerder voorwerpen en van meer onderscheiden aard uitstrekt, en naar mate meerdere landen in de gelegenheid worden gesteld om hunnen overvloed niet te deelen en hun gebrek te dekken, de algemeene welvaart, dat is de mogelijkheid voor allen, om meer of min de genoegens des levens te smaken, moet toenemen; dat men ook zal moeten erkennen, dat de arbeid de eenige rijkdom is, dat de beste grond, de edelste metaalmijn slechts een deel wezen is, zonder de hand der menschen; dat al wat daar buiten geschapen is slechts werktuig is, en dat noodwendig daar, waar de meeste werkzaamheid bestaat, welvaart zijn moet en verkregen wordt. Arbeid is dus de kostbaarste zaak; verlies van arbeid is verlies van geld, is verplichting tot ontbering. De schrijver merkt de ijzeren wegen alzo als bronnen van welvaart aan; zij voeren den hoorn des overvloeds, en om deel er van zal aanzienlijk afzeken, omdat wij overvloeijen van voorwerpen, die wij bevorens niet konden vervoeren, en over de ijzeren wegen zullen kunnen verzenden. Als zoodanig noemt de schrijver den verschen visch, zullende, naarmate dit vervoer toeneemt, ook de bloei der zoo zeer verarmde visschers-dorpen vermeerderen; de visscherij zal uitgebreid worden, het getal der visschers-schuiten zal verdubbelen, daardoor zullen houtzaggemolenaar, ijzerwerker, touwslager, zeilmaker, netbreijer, en wie niet al meer, vermeerdering van werk vinden, dat is winst doen. De rivier- en plas-visserij zal binnen kleiner kring uitbreiding en vertier vinden, ja onze poldersloten zelve zullen met zorg worden uitgegald, niet alleen om het water door te laten, maar om de vischteelt te bevorderen, in één woord, het water is eene rijke bron van welvaart voor Nederland geworden. Eene tweede plaats bekleedt het kalfvleesch, die parel van de Hollandsche veeteelt, waarvan men zich bij den vreemde geen denkbeeld kan maken, en het welk, eenmaal gekend en op den waren prijs geschat, door menig

een boven truffel en ganzenlever zal worden gerangschikt. In geheel *Duitschland* en *Frankrijk* zal met even veel gretigheid vraag naar dit artikel zijn; de veefokkerij zal daardoor meer worden betracht en meerder voordeel aanbrengeu. Groenten en vruchten zullen op min of meer groote afstanden worden verzonden; alles buiten alle evenredigheid met het onbeduidende vertier dat daarin nu plaats heeft, en de hovenier zal, bij rijkelijke belooning voor zijnen arbeid, denzelven uitbreiden, meer handen werk verschaffen en het zijne toebrengen tot vermeerdering van het nationaal revenu. Verschillende belangrijke fabrieken zullen in bloei toenemen; het debiet, bij voorbeeld, van jenever en likeur, bij de vreemden zoo gezocht, zal oneindig vermeerderen. Onze eigendommelijke producten zullen met voordeel kunnen worden afgezet, en de kapitalen welke daaraan worden toegewijd, zullen meerdere en zekerder renten afwerpen dan die, welke in kunstmatige fabrieken, waarvoor wij de grondstoffen missen, worden gestoken. Ook zullen de ijzeren wegen den doodsteek geven aan het prohibitie-stelsel, dat stelsel der duisternis, hetwelk de hoogst mogelijke ongerijmdheid tot grondslag heeft, te weten, dat het welzijn van de burgerlijke volkeren onverenigbaar is met dat van ons zelveu. *Europa* wenscht *avonturen* te zien, en *Europa* wonder, want alle andere landen gelijken haar elkander, men heeft er bergen en dalen, en in de dalen eene beek of rivier, maar *Nederland* heeft een eigen aanzien, zoo vreemd, zoo bewonderenswaardig voor den uitlander, als *Zwitserland* voor ons; doch *Nederland* ligt op een nithoek, en de reis derwaarts is langwijdig en de terugreize nog meer. Die bezwaren worden weggeruimd door de spoorwegen; het is onmogelijk te beschrijven welk leven, welke voordeelen die toevloed van vreemdelingen zal aanbrengeu; zij zullen hier voorwerpen vinden waarnaar zij begeerig zijn, en welke wij niet hadden kunnen denken, dat kunnen kooplust zouden hebben opgewekt. In één woord, en dat woord moet den wijzen genoeg zijn: *Nederland* zal de voordeelen genieten van niteinde te zijn, en zal tevens middelpunt worden door het versneld vervoer. Bovendien zal daar waar de ijzeren weg niet loopt, juist door het bestaan van dit toovermiddel van vervoer, de scheepvaart toenemen, en dat zal ook het geval zijn met andere middelen van transport, omdat door de ijzeren wegen het vervoer vermeerderd, en alles door handlangende middelen tot dezelveu moet worden aangevoerd. Bij dat alles komt nu nog, dat er geen land is, meer geschikt tot het aanleggen van dergelijke wegen, dan *Nederland*, omdat het geheel plat is; de kosten van eenige bruggen, die, even als de weg nu, weinig hebben te lijden, zijn in geene verhouding te brengen met de kosten van het gelijk maken van den grond in bergachtige landen. Eindelijk verdient hier nog opgemerkt te worden, dat in den winter, zelfs bij sneeuwval, de gang van den stoomwagen niet wordt opgehouden; met een gering toestel veegt hij de baan schoon, en handel en nijverheid vinden het geheele jaar door, een zeker middel van bedrijvigheid.

(Vervolg en slot hierna.)

Correspondentie.

De Redactie heeft uit *Leiden* ontvangen een *Lierzang aan de Mogendheden*, waarin degenen, wien het eenigzins duister zijn mogt in hoe verre de blijken van vriendschap, welke Z. M. van de vreemde Mogendheden ontvangt, voortdurend bijdragen tot verzachting der wonden, door den Belgischen opstand aan het Vaderland toegebracht, verzocht worden zich niet te bepalen bij de overweging van hetgeen door sommige Mogendheden verrigt werd, toen sommige andere onze schepen namen en onze citadel; maar ook wel inzonderheid met diepe dankbaarheid te willen overpeinzen wat er al door de Mogendheden, wien blijken van vriendschap onze wonden verzachten, gedaan is, en hoe spoedig gedaan wordt, tot vereffening van het Belgische vraagstuk en bevestiging van ons *status quo*.

De Redactie kan, om redenen, welke zij den geachten inzender, indien hij zich bij haar bekend maken wil, gaarne zal mededeelen, dien *Lierzang* niet plaatsen.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 21 Oct. 1 El 1 Palm 0 Duim; gewassen 0 Duim gevallen 6 D.
Den 22 Oct. 1 El 0 Palm 8 Duim; gewassen 0 Duim gevallen 2 D.

Advertentiën.

WAGENINGEN den 20^{sten} October 1837. Heden is alhier, in den ouderdom van ruim 81 jaren, overleden Mejuffrouw **GRIETJE VAN DULKEN**.

† § † Men is voornemens in het openbaar, voor den tijd van zes achtereenvolgende jaren, te verpachten:
† † Het **ERF** en **GOED, ROSORUM**, gelegen in *Arnhem*, aan den Amsterdamschen Straatweg, nabij het *Starrenberg*, bestaande in **WOONHUIS**, met een **BOUWLAND** en daarbij staande **PUT**, onlangs geheel nieuw opgebouwd; om deszelve gezonde en tevens aangename ligging, bijzonder geschikt voor *Zonderling* of tot het verhuren van appartementen; voorts daarbij staande **TUIN** en circa 4 Banders **BOUWLAND** achter het huis, zeer voordeelig gelegen voor **MOESERIJ** of **TABAKSBOUW**, met eene in de nabijheid staande **BOUWSCHUUR**.

Het **HUIS** en den **TUIN** te aanvaarden met den 22^{sten} Februarij eerstkomende, en het **Bouwland** dadelijk na de gunning, voor zoo verre hetzelfde stoppelbloot is; en anders dadelijk nadat de vruchten zullen ingezameld zijn.

De verpachting geschiedt aan den huize *Rosorum*, op Maandag,

den 30^{sten} October 1837, des middags ten 12 ure, in perceelen en in massa, waaromtrent aanwijzing te bekomen bij **VAN DER BORG** op den *Starrenberg*, en, ten aanzien der voorwaarden van verpachting, ten kantore van den Notaris **Mr. G. VAN ECK** te *Arnhem*.

§ De Notaris **Mr. J. NIJHOFF**, te *Arnhem*, zal op Donderdag, den 26^{sten} October 1837, des avonds ten 6 ure, in het *Zwijnshoofd* te *Arnhem*, bij toelag finaal verkoopen de vaste goederen hier achter genoemd, die bij inzel met de hoogen zijn gebragt tot de navolgende prijzen.

- 1^o. Een hecht en sterk **HUIS** en **ERVE** met **ACHTERHUIS**, in de Kerkstraat te *Arnhem*, Wijk F No. 130, Kadaster Sectie O No. 768, tusschen de erven van den Heer Med. Dr. **MOLL** ter eene en den Heer **J. R. NAEFF** ter andere zijde; verhuurd het huis zelf aan den Schrijverker **P. SMIT** en het achterhuis aan **BOUWMAN**; in eigen gebruik te aanvaarden, het huis zelf 1^o Mei 1839, en het achterhuis 1^o Mei 1840. f 1803.
- 2^o. Een dito dito, zeer ter nering staand **HUIS** en **ERVE**, in de Varkenstraat te *Arnhem*, Wijk C No. 67, Kadaster Sectie O, No. 1789, tusschen de erven van de Wed. **L. J. KOPPENHAGEN** ter eene en **L. J. JENSCHE** ter andere zijde; verhuurd aan **J. KEUKEN**; in eigen gebruik te aanvaarden 1^o Mei 1838. f 1405.
- 3^o. Een dito dito **HUIS** en **ERVE**, mede in de Varkenstraat te *Arnhem*, Wijk C No. 67, Kadaster, Sectie O No. 1789 en 1790, tusschen de erven van de Wed. **L. J. PRINS** ter eene, en den Mr. bakker **NUSINK** ter andere zijde, gedeeltelijk verhuurd aan **J. DE GOUW**; in eigen gebruik te aanvaarden 1^o Mei 1838. f 1817.
- 4^o. Een zeer vruchtbare **TUIN** met **TUINHUISJE**, groot 7 Roeden en 40 Ellen, alleraangensamst gelegen even buiten de St. Jans- en Rijnbarrieres, in de Keversgang tusschen de tuinen van den Molenaar **THOMASSEN** ter eene en die van de Wed. **S. HUBERTS** ter andere zijde; Kadaster, Sectie F No 540 en 541, te aanvaarden Petri of 22 Februarij 1838. f 670.
- 5^o. Eene **VRouwenzitplaats** in de groote of St. Eusebius Kerk te *Arnhem*, noordepand, 25^{ste} bank, 6^{de} plaats. f 22.

Ter bezigtiging der Huizen vervoege men zich bij de respectieve bewoners, en van den tuin bij den Heer **P. W. ADRION**, op het hoek van de Varkenstraat; terwijl nadere informatien te bekomen zijn ten kantore van genoemden Notaris **NIJHOFF**.

† § † **Mr. H. B. VAN DAALEN**, Notaris te *Wageningen*, zal, als daartoe benoemd bij vonnis van de Regtbank van eersten aanleg, zitting houdende te *Arnhem*, in dato 22 Augustus 1837, ten overstaan van den heer *Vrede-regter* in het kanton *Wageningen*, op Zaterdag den 28^{sten} October 1837, des voormiddags ten 11 ure, in het Logement *de Vergulde Bok* te *Renkum*, door de meestbiedenden doen inzetten, en acht dagen daarna, zijnde den 4^{den} November, terzelfder uur en plaats, finaal aan de meestbiedenden verkoopen:

Het **REGT VAN ERFPACHT** van den **GROND**, met het daarop staande **HUIS**, bij het Kadaster bekend onder Sectie D, No. 64 en 65, staande en gelegen in het Dorp *Renkum*, aan den grooten Straatweg; voorts vijf **ZITPLAATSSEN** in de Hervormde Kerk aldaar, No. 10, 71, 72, 79 en 81: alles behoorende tot den onden beneficie van inventaris aanvaarden boedel en nalatenschap van wijlen den Heer **C. B. IMMINK**.

Zijnde omtrent dien verkoop ten kantore van gemelden Notaris, **Mr. H. B. VAN DAALEN**, informatien te bekomen.

Faillissement.

Bij vonnis van de Regtbank van eersten aanleg, zitting houdende te *Arnhem*, dd. den 14^{den} October 1837, is aanwezig verklaard het faillissement van **JOHANNES SCHIMMEL**, Tapper; wonende te *Arnhem*; — de Regtbank heeft zich gereserveerd de opening van hetzelfde faillissement nader te bepalen, en heeft benoemd tot commissaris den Heer Regter **BARON VAN LIJNDEN TOT OLDENALLER**, en tot Agent den Heer Advokaat **Mr. EVERTS, P. Pzn.**

Namens den Regter-Commissaris De Griffier bij gemelde Regtbank **I. J. VAN ROSSUM**.

† † † Die iets te vorderen heeft van of voor den boedel van den Heer **P. DE VRIES**, te *Arnhem*, wordt verzocht, zoodra mogelijk, met de betaling te doen, bij den Notaris **Mr. ROSSUM**, te *Velp*.

- † † § **J. G. MEIJER**, te *Arnhem*, heeft op den 18^{den} October 1837 aan het Gemeente-bestuur zijner woonplaats; ter vertaling in het Nederduitsch, verloond.
1. **J. G. ADELUNG**, *Allgemeiner Briefsteller*, 8^{de} Auflage; Nürnberg 1834.
 2. **J. C. VOLLEBEDING**, *Neuer gemeinusslicher Briefsteller*, 7^{te} Auflage; Berlin 1833.